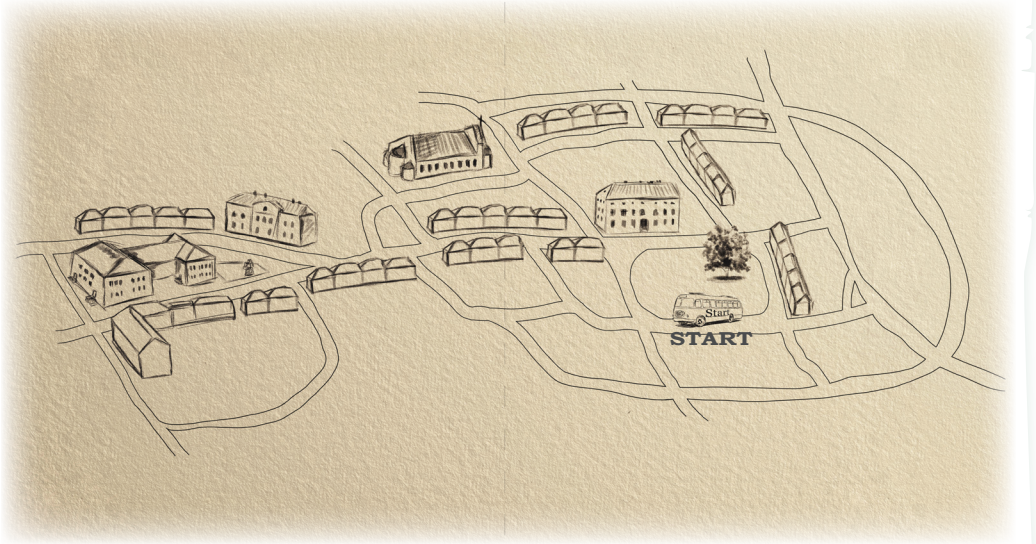

START

Witaj w moim mieście – prastarym Buku,
grodzie sławnym za Piastów oraz za biskupów.
Jak wieść gminna niesie i legenda powiada,
nazwa miasta od księcia Mieszka I przypada.

Po udanym na żubra polowaniu
oddał tutaj swoją duszę Panu.
Pod konarami starego buka ta historia się działa,
która miastu nazwę i herb na stulecia dała.

Tutaj pośród bagien, pierwszy gród założono
i już przed 1257 rokiem miastem uczyniono.
Przemysł I gród tumowi poznańskiemu podarował,
gdy u schyłku życia za grzechy żałował.

Odtąd miasto w biskupiej chwale wzrastało,
w ich rękach do drugiego rozbioru Polski pozostało.

I ja stąd pochodzę, o korzeniach pamiętam,
ze słonecznego Neapolu myślami tu sięgam.
Wracam tutaj znowu, gdy minęły wieki całe,
odkrywać będziemy dawną Buku chwałę.

Po mieście rodzinnym chcę Cię oprowadzić
i zagadki historii będę mógł Ci zdradzić.
Pokochałem Italię, dziś wracam do Buku,
by Cię poprowadzić do ciekawych zaułków.

Na przystanku autobusowym na rynku się spotykamy,
stąd w podróż przez wieki wspólnie wyruszamy.
Spójrz, pod numerem 17 stoi kamienica,
na której wisi z brązu pamiątkowa tablica.

Na niej żołnierz, który organizował powstanie,
na dworcu kolejowym w Buku dał Prusakom lanie.

Która samogłoska na tablicy najczęściej występuje,

ta do hasła pod szestnastkę zaraz powędruje [ ]
16

Przejdź na środek rynku, gdzie drzewo czerwone,
tam pod nim znajdziesz przesłanie dla kolejnych pokoleń.
W roku jubileuszowym kapsułę czasu tu zakopano,
pamiątki z XX wieku w przyszłość w niej przesłano.

Spisz z tablicy co do joty te słowa,
aby część hasła była już gotowa.

[ ][ ][ ] [ ][ ][ ][ ] [ ][ ] [ ][ ] [ ][ ][ ]
3

Przejdź na prawo i stań na placu. To tutaj pod Waszymi stopami
archeolodzy pracowali pędzelkami.
Średniowieczne sukiennice i ratusz odkryli,
ciekawą wiedzą się z nami podzielili..

Rozejrzyj się wokół, zwróć uwagę na kamienice,
dwie „piramidy" rozwiążą kolejne tajemnice.
Pod nimi stare drzwi z kutymi kratami,

zdobionych kluczami i dwiema literami [ ][ ]
7

W którą stronę iść dalej? W tym Tobie pomogę,
zęby klucza wskażą Twoją dalszą drogę.
Okazały budynek, to pałac dawny,
z królewskich wizyt w Buku był sławny.

Władysław Jagiełło

[ ][ ][ ][ ] [ ][ ][ ][ ][ ] tu świętował,
9

a Henryk Walezy jadąc na koronację też nocował.

Następnie tablicę podharcmistrza mijamy
i w pierwszą uliczkę w lewo skręcamy.
Idziemy śladem dawnych wodociągów drewnianych,
na potrzeby bukowskich piwowarów zbudowanych.

Z czego zbudowano ten rurociąg Kolego?

Wykonano go z [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
12

[ ][ ][ ][ ][ ][ ] [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
15

Za rogiem Twym oczom grecka świątynia się ukaże,
stań pod jej kolumnami, a co dalej to się okaże...
W jej wnętrzu Madonna słynąca cudami,
już za mych czasów darzyła łaskami.

Oryginału już nie ma, zniszczyła go wojny pożoga,
dziś z kopii spogląda Matka swoim dzieciom droga.
Jaki przydomek Jej nadano w Buku przed wiekami?
zapisz to tutaj dużymi literami.

Matka Boża [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
8

Przy kościele poszukaj ogrodu pamięci z głazami,
jestem tam pomiędzy moimi rodakami.

Wśród głazów tablica opata się znajduje,
na której egzotyczna palma się rysuje.
Czyim byłem sekretarzem oraz przyjacielem?

w wersie z odpowiedzią zlicz każdą literę. [ ][ ]
a b

Czas się przedstawić, poznałeś już me imię,
pamięć o mnie – mam nadzieję, że nie zginie.

Jam Reszka Stanisław, nim zaszczytów dostąpiłem,
na uczelniach Europy długo się uczyłem.
kardynał Hozjusz dał mi kredyt zaufania,
jako jego sekretarz spełniałem tajne zadania.

W dyplomacji polskim królom służyliśmy,
gdy przez wiele lat w Italii mieszkaliśmy.
Wielka historia była naszym udziałem,
gdy dla Zygmunta Augusta działaliśmy z zapałem.

Jego matka – Bona nie bacząc na doświadczenia,
uwierzyła w Habsburgów mętne zapewnienia.
Pożyczyła skarb ogromny – 1,5 tony złota,
na taki skarb Filipowi II przyszła ochota.

By nie spłacać tej sumy podstępnie ją otruto,
spisek przeciw królowej z wrogiem uknuto.
Mieliśmy rozwiązać ten problem zawiły,
by odzyskać dług,
który jako sumy neapolitańskie do historii trafiły,
będąc synonimem długu nie do odzyskania,
mimo długiego dyplomacji działania.

Z Italią się związałem, tam swe życie zakończyłem,
po śmierci do Polski już nie powróciłem.
W Neapolu spoczęło moje chore ciało,
duchem wracam do Buku, bardzo mi go brakowało.

Za dzwonnicą skręć w lewo, opuść kościelne włości.
Dalej w prawo aż staniesz na ulicy o największej długości.
Rozejrzyj się tam wkoło i znajdź zieloną tablicę,
miasto z przeczeniem w nazwie odkryje tajemnicę

[ ][ ][ ][ ][ ][ ]
13

i wskaże Tobie kierunek oraz narożną kamienicę.

Na niej pamiątka po bramie poznańskiej się znajduje,
której położenie czerwona kostka brukowa wskazuje.

Znajdź tabliczkę co o murach w tym miejscu opowiada,
wzniesionych z podatków, które król nakładał
na każdy war piwa. Jak podatek ten nazwano,
za który mury miejskie w Buku wybudowano?

Podatek [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

To nie koniec, jeszcze matematyczne zadanie,
a do hasła końcowego będzie rozwiązanie.
Z ostatniego wersu zapisz liczbę czterocyfrową,
gdy działanie wykonasz, ruszysz na ścieżkę nową.

[ ] × [ ] × [ ] × [ ] = [ ] (*mnożenie*)
c

Rusz przed siebie i miń ruchliwe skrzyżowanie,
przed Tobą trójkątny plac mojego imienia stanie.

Znajdź budynek pod numerem [ ][ ] zlokalizowany.
a b

Odczytaj szlachetny napis z miedzianej blachy wykonany,

[ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]
11

o tradycjach miłosierdzia tego miejsca bądź przekonany.
Przybytek ten z pomocą biskupa Jakuba wybudowałem
i wraz z gruntem w podarunku miastu swemu dałem.

Szukasz tajemnic i śladów przeszłości?
Za chwilę uśmiech zdumienia na twarzy zagości!
Spójrz co nad wejściem z jego prawej strony,
gdy dojrzysz tablicę – będziesz zdziwiony.

To tablica fundacyjna, piękna, zabytkowa,
w pierwszym wersie moje imię chowa.
Ty zapisz słowo, które dziś z muzyką się kojarzy,
po łacinie po prostu jako dzieło się tłumaczy.

[ ][ ][ ][ ][ ][ ]
4

Pamiętaj jednak, że szpital 400 lat temu,
inne pełnił funkcje niż dzisiaj. Pytasz się czemu?
Bardziej był dla starców przytułkiem, schronieniem,
miejscem gdzie na dach nad głową mieli nadzieję.
Łóżka w salach dla chorych, lekarze w białych fartuchach,
to dopiero XIX-wieczna z postępem wiedzy otucha.

Niedaleko Buku żyła rodzina co Boga się bała,
i biednych z okolicy często dokarmiała.
Gdy syna Melchiora w 1694 r. Marianna powiła,
biednych ze szpitala na chrzestnych poprosiła.

Potem chłopiec nosił do szpitala jedzenie i dary,
szlachetny z charakteru, skłonny do ofiary.
Wstąpił do klasztoru, po trzech wiekach ogłoszony
jako Rafał Chyliński – Kościoła Katolickiego
błogosławiony.

Rozejrzyj się po placu, przejdź pasami na drugą stronę,
poznasz tam kolejną historii odsłonę.
Budynek z tablicą dwieście lat bez mała liczy,
w pokorze niejeden więzień się tu ćwiczył.

Pruskie więzienie tutaj się mieściło,
wielu Polaków wtedy się krzywdziło.

W 100. rocznicę ☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ tablicę powieszono,
6
poległych synów Buku tak upamiętniono.

Spójrz gdzie w centrum placu obelisk z orłem wzniesiony,
na nim wykaz części powstańców został umieszczony.
Znajdź osobę spod numeru działania matematycznego

☐ gdy je przepiszesz będziesz blisko celu swego.
c

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐ ☐☐☐
10 1

Potem w lewo zwrot wykonaj, gdzie budynek okazały,
Przed wejściem filary postawione zostały.
Niegdyś w nim ewangelicy modły wznosili,
później bukowianie w kino go zamienili.

Z napisu na budynku, z wersu drugiego,

czwarta litera do hasła idzie, drogi Kolego! ☐
5

Obejdź budowlę z prawej strony,
skręć w lewo i bądź zadowolony.
Srebrna tablica mówi, że w budynku piwnicach
czeka na Ciebie historii tajemnica.

Tam ☐☐☐☐ ☐☐☐☐☐☐☐☐
2 14

Nim wejdziesz do budynku miniesz beczkę dębową,
w niej piwowarzy urządzili dla Ciebie metę gotową.

Zajrzyj do środka, czeka tam nagroda.
Teraz już w spokoju możesz wejść po schodach.

Zapytaj o przewodnik, a życzliwe panie
wręczą Tobie jego bezpłatne wydanie.
Pora tchu zaczerpnąć i wejść do piwnicy.
gdzie duch Elżbiety Cichej opowie o naszej okolicy.

Żegnam się z Tobą, poznaj mistrza mego,
w 1520 roku w Buku zmarłego
biskupa poznańskiego

☐☐☐☐
1 2 3 4

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐
5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

Jego Akademii zawdzięczam wykształcenie,
a miasto moje dobre powodzenie.

Czas zakończyć nasze zwiedzanie,
niech po nim postać bohatera w pamięci zostanie.

Miejsce na skarb

Nowa zabawa z questami w powiecie poznańskim

Na tropie skarbów!

www.powiat.poznan.pl/na-tropie-skarbow

Więcej questów znajdziesz na:
www.regionwielkopolska.pl
www.questy.org.pl
www.questing.pl

www.regionwielkopolska.pl

Region Wielkopolska
...to warto zobaczyć

GDZIE TO JEST?

Buk to miasto w powiecie poznańskim, położone na skrzyżowaniu dróg powiatowych nr 306 i 307.

TEMATYKA

Przewodnikiem po Buku jest pochodzący stąd Stanisław Reszka, który w queście opowiada o historii miasta.

POCZĄTEK QUESTU

Początek trasy na przystanku autobusowym na rynku.

NA CZYM TO POLEGA?

W czasie wędrówki będziesz rozwiązywał zadania i zagadki, które doprowadzą Cię do miejsca, w którym została ukryta skrzynia skarbów z pieczęcią. Odcisk pieczęci na ulotce jest poświadczeniem zakończenia wyprawy. W Księdze Questowiczów, którą znajdziesz w skrzyni możesz zostawić swój wpis i podzielić się z innymi uczestnikami wrażeniami z wycieczki.

Tekst: Biblioteka i Kino Miasta i Gminy Buk, Urząd Miasta i Gminy w Buku
Opiekun wyprawy: Hubert Wejmann,
e-mail: dyrektor@bibliotekabuk.pl,
tel. 61 814 07 61
Autor zdjęcia: Aleksandra Warczyńska
Mapka: Karol Tuliszka
Opieka merytoryczna i projekt serii: Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

Na zdobywców Wielkopolskich Questów czeka Odznaka Krajoznawcza PTTK „Wielkopolskie Questy – Odznaka Odkrywców Tajemnic".
Szczegóły na www.regionwielkopolska.pl

PARTNERZY:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji Kultury w Poznaniu

WIELKOPOLSKA | INSTYTUCJA KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

BUK MIASTO I GMINA

Biblioteka Publiczna w Buku

Buk 2023

Orzeł i Reszka w Buku

50 min

Wielkopolskie Questy®